МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Комп'ютерні науки»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/ .

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2024-2025 навч. року** за анкетою: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають *Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ*.

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ.

Всього опитані **35 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **32%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

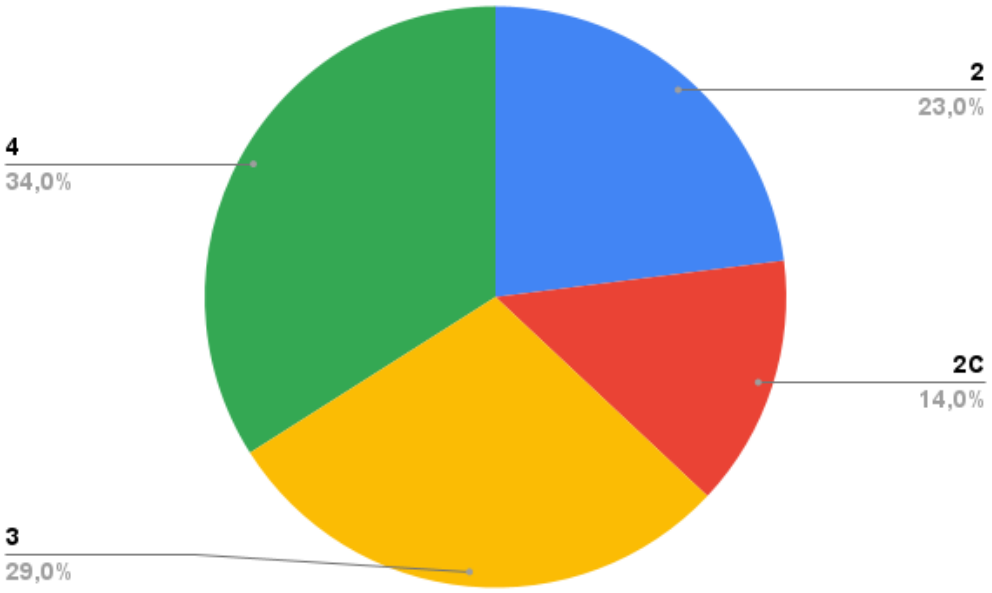

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

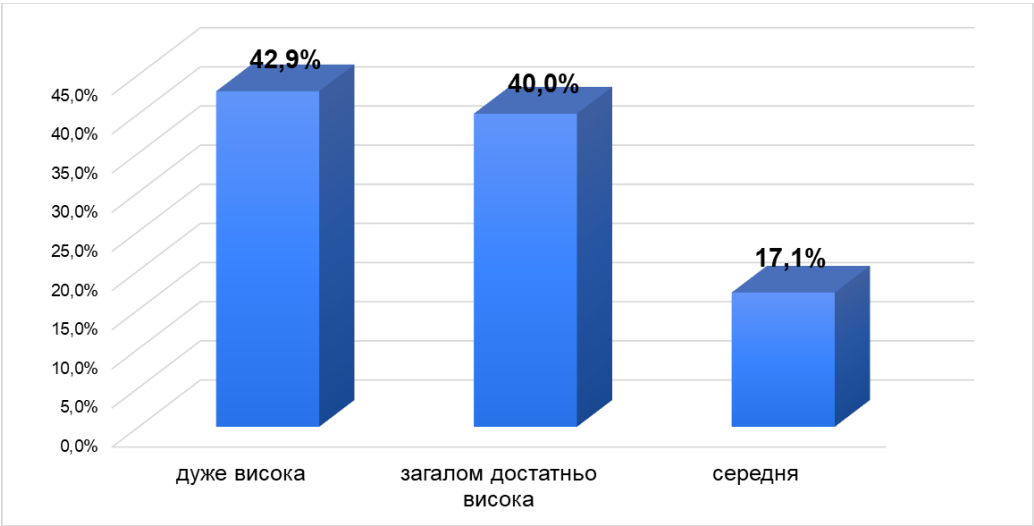

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти *(у відсотках)*

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчиться у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 42,9% та «загалом достатньо висока» 40%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить

деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 100% «ні, не стосуються зовсім».

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?»*. Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

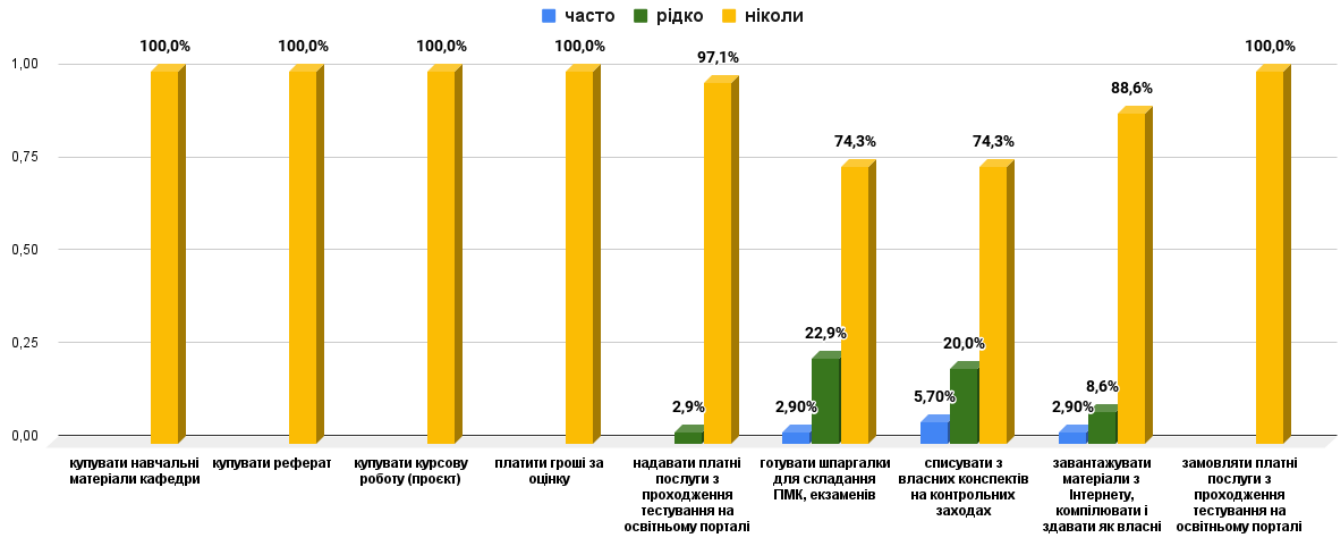

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті *(у відсотках)*

Аналіз відповідей показує, що в середньому 92,7% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «часто» і «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (25,7%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (25,7%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (11,4%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **7 (20%)** з **35** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: «для того, щоб не здавати лабораторні/практичні роботи» - 2 респонденти (28,6% - 4 курс), «для того, щоб отримати потрібну оцінку» - 6 респондент (85,7%: 3 респ. – 3 курсу та 3 респ. – 4 курсу) та «для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт)» - 1 респондент (14,3% - 4 курс).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«В який*

спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

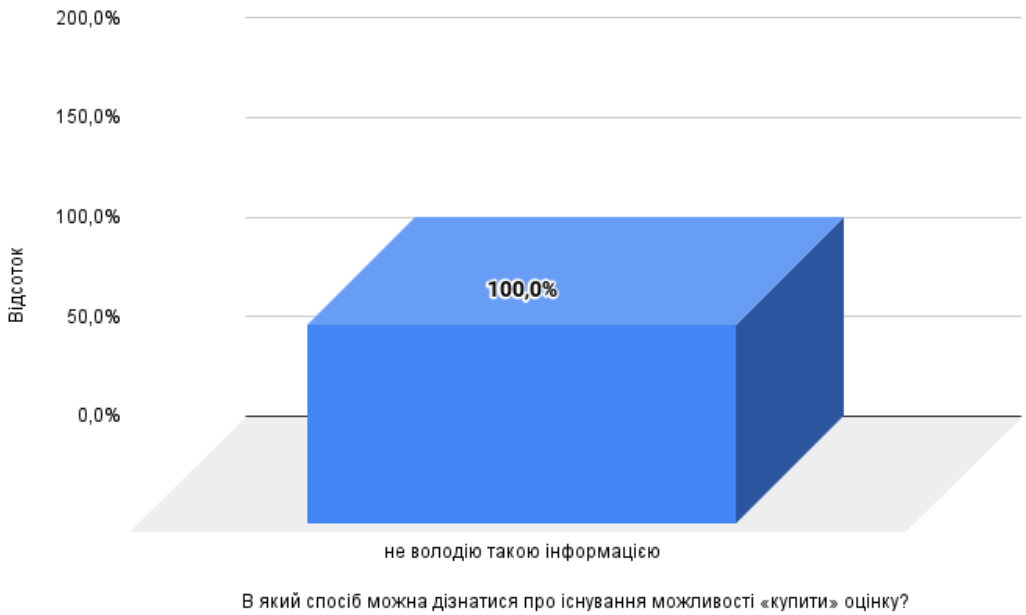

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

З рисунку 5 видно, що 100% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)».* Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

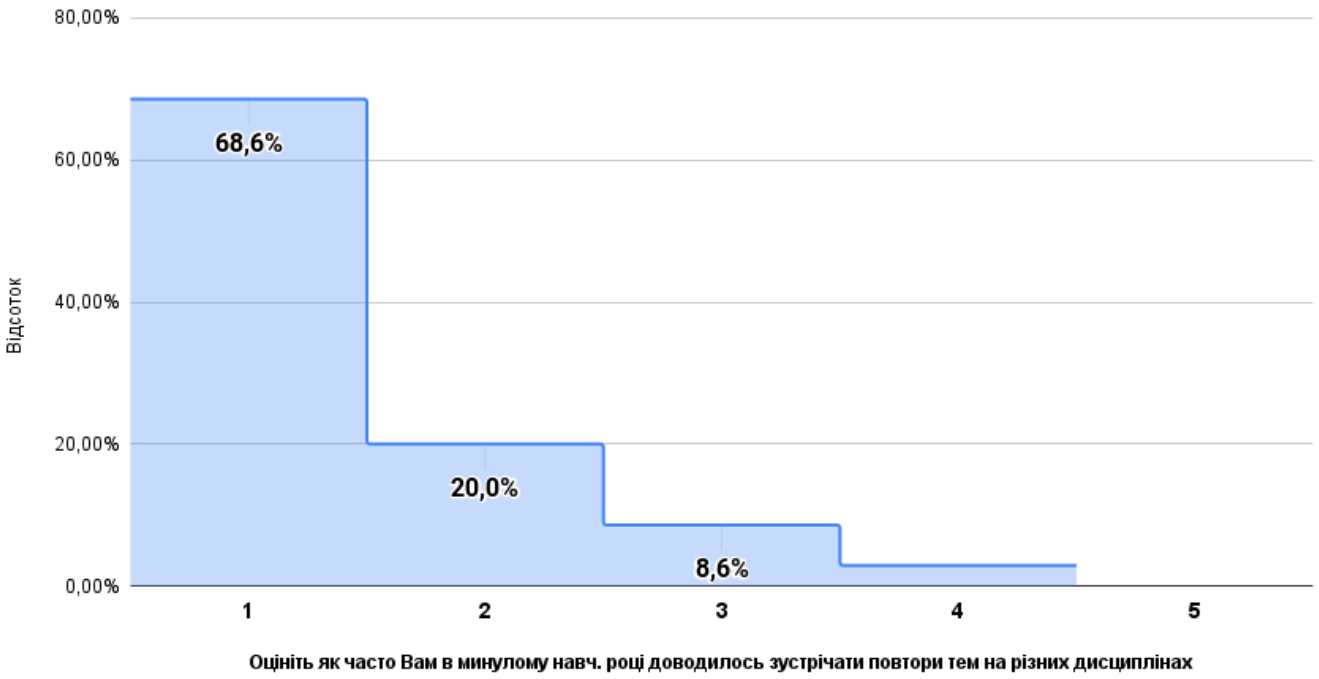

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 6 показує, що 68,6% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 20% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?*» респонденти відповіли, що не доводилось 94% та важко відповісти 6% (рис. 7).

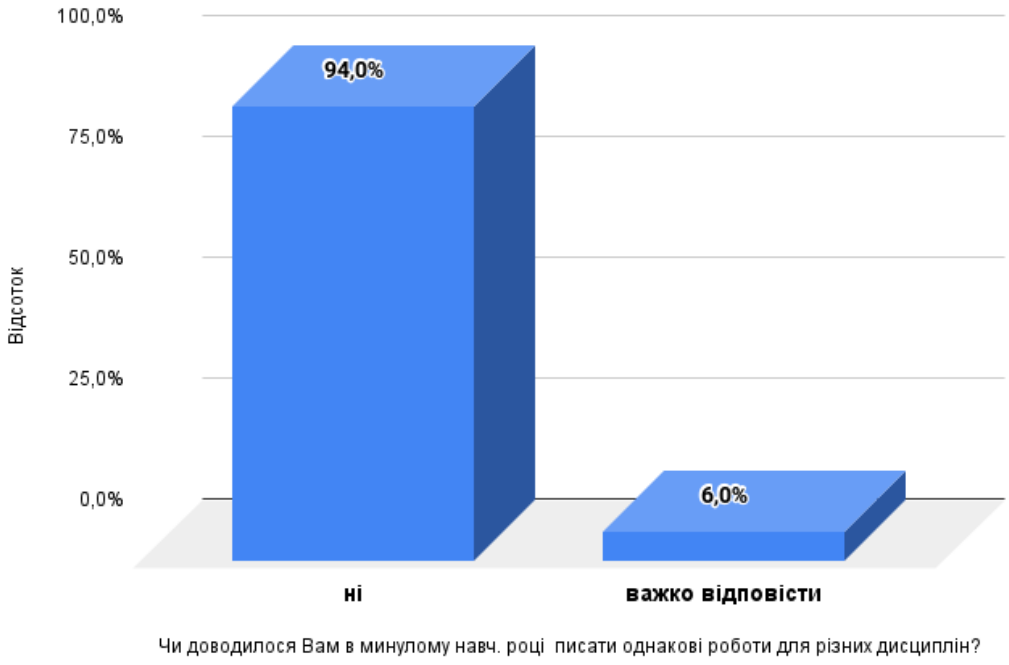

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

8. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс*

(окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 11% респондентів відповіли, що не доводилось, та 89%, відповідно, «так» (рис. 8).

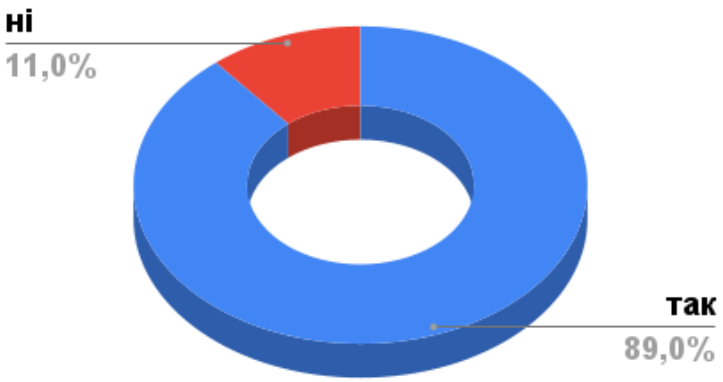

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності *(у відсотках)*

9. На питання *«Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?»* здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 74,3% як «помірне навантаження» та 14,3% «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*.

Висновки

1. Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Комп'ютерні науки» показав, що більшість респондентів оцінили якість освіти в ТДАТУ як дуже високу або достатньо

високу. Слід відзначити позитивну тенденцію щодо рівня задоволеності здобувачами якістю освіти в ТДАТУ у порівнянні з попередніми роками, що свідчить про ефективність заходів, які вживаються викладачами та адміністрацією університету.

2. Респонденти зазначили відсутність корупції в ТДАТУ та відповіли, що їм ніколи не доводилося робити недоброчесні дії під час освітнього процесу. Невеликий відсоток респондентів відповів, що під час навчання часто доводилося списувати з власних конспектів на контрольних заходах, готувати шпаргалки для складання іспитів та ПМК. Більшість з них робили це для того, щоб отримати потрібну оцінку.

3. Аналіз результатів опитування показав, що більшість здобувачів не стикалися з повторенням тем у різних дисциплінах протягом навчального року та виконанням однакових завдань для різних курсів.

4. Переважна більшість здобувачів вказали, що в цьому навчальному році вони проходили курс (або окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності, що свідчить про позитивні зміни порівняно з попередніми роками.

5. Більшість здобувачів оцінюють власне навчальне навантаження впродовж семестру як помірне, що свідчить про збалансованість освітнього процесу.

6. З метою попередження можливих проявів недоброчесних дій пропонується:

– продовжити практику ознайомлення здобувачів вищої освіти з нормативними документами, затвердженими в ТДАТУ, та якими мають керуватися у освітній діяльності всі учасники освітнього процесу: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Кодекс честі, Антикорупційна програма, Положення про академічну доброчесність та Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ;

– викладачам розробити завдання для проведення підсумкових модульних контролів та екзаменів, які унеможливлюють списування (з конспекту, підручника, інтернету тощо) та стимулюють творчий підхід і критичне мислення здобувачів;

- продовжувати роботу з формування культури доброчесності серед здобувачів шляхом проведення тематичних кураторських годин;

- зберігати практику перевірки письмових робіт здобувачів на плагіат;

- продовжити регулярне проведення кураторами роз'яснювальних бесід про неможливість здійснення корупційних дій.

Гарант ОПП «Комп'ютерні науки»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти,
к.т.н., доцент Юлія ХОЛОДНЯК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент Радміла СКЛЯР